

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresol

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Intre două focuri.

Din Berlin ni-se scrie cu data 18 Februarie:

Dintre multele manifestări, care au străbătut din Friedrichsruhe în publicitate, nici una n'a întipănit un refuz atât de aspru din partea curții germane și austriace, ca declarațiunile lui Bismarck despre călătoria Archiducelui Francisc Ferdinand la Petersburg.

Însă tocmai iritarea, cu care foile oficiale din Viena și Pesta au răspuns acelor declarațiuni, e cea mai bună dovadă, că afirmările lui Bismarck au o importanță mai mult decât efemeră. Și într'adever se nu se scape din vedere, că un bărbat ca Bismarck, care a influențat aproape cu totul în restimp de două decenii politica exterioară a monarhiei austro-ungare, poate să judece mai bine însemnătatea politică a acestei călătorii, decât dl de Caprivi sau chiar împăratul Wilhelm II., care pe tărîmul artei diplomatice ori-și-cum sînt încă noviți. Dacă dar' principele Bismarck ne dă prin „Hamburger Nachrichten“ să înțelegem, că prin actuala vizită a moștenitorului de tron austriac raporturile de până aci între Rusia și Austria se vor schimba, acestei declarațiuni se poate da mai mult creșterea, decât corespondentului berlinez dela „Politische Correspondenz“, care respinge această afirmare, drept o bănuire neadeverată.

Înainte de toate trebuie notat, că răspunsurile oficiale ocolesc simburile cestiunii. Căci ce adevărat să însemneze, când se face declarațiunea, că amicitia între Germania și Austria nu e jignită prin acea călătorie? Aceasta aici că s'a afirmat; „Hamburger Nachrichten“ diceau numai, că raporturile între Austria și Rusia ar fi devenit altele ca cum erau mai înainte. În realitate însă Austria și Rusia au foarte multe lucruri între ele a tracta, care lucruri nu privesc deloc pe Germania; e chiar cu puțință, ca Austria să rămână în tripla alianță și cu toate acestea să încheie un tractat separat cu Rusia, întocmai precum Italia, aparținînd triplei alianțe, a încheiat o convențiune maritimă cu Anglia.

Bismarck a declarat de repezițe-ori, că tripla alianță garantează numai fiecărui stat aliat starea actuală a teritoriilor lor, Germania, de exemplu, n'ar fi obligată a se întrepune cu puterea sa pentru interesele austriace pe Peninsula-Balcanică. Diplomații austriaci ar avé acum tot dreptul să dică:

„Ceea-ce facem noi pe Peninsula-Balcanică, nu privește tripla alianță. Și ori-ce am voi să facem noi aci, numai în conștință sau în contrarietate cu Rusia putem să o facem. Dacă triplei alianțe nu-i pasă, că noi ne-am lovit pe Balcani cu Rusia, nu-i poate păsa nici când noi ne-am înțelege la Balcani cu Rusia“.

Nu mai încapă deci nici o îndoială, că o înțelegere a Austriei cu Rusia e cu puțință, și din acest punct de vedere se judecă aici în cercurile serioase politice situațiunea, când se dice, că Austria caută după un *modus vivendi* cu Rusia cu privire la cestiunea balcanică.

În cestiunea balcanică Românii joacă un rol foarte important, prin urmare acest *modus vivendi* căutat sau găsit i-ar atinge foarte de aproape. Rusia, se înțelege de sine, n'ar accepta altă basă de înțelegere decât „împărțirea Peninsulei-Balcanice“ atât de des propusă din parte rusească. Ear' dacă Austria se poate așeza în toată tigna în partea vestică a Peninsulei-Balcanice, ea și-a ajuns scopul. Tinărului regat al României nu i-s'ar pute propovedi în acest cerc de idei decât — nimicirea.

Până acum Maghiarii s'au opus totdeauna planurilor de acest soi, precum s'a vădit cu ocaziunea ocupării Bosniei și Ertegovinei. Astăzi însă s'au schimbat vederile și la Budapesta în această privință. Ei vîd, că afară de guvernul vienez mai au încă un contrar puternic al „statului național-maghiar“ și acesta e românimea. Maghiarii știu foarte bine, că un popor, fie chiar de trei milioane, sărac și apăsător nu poate din propria sa putere, ca să se avînte și să scape de asupra. Mișcarea produsă în timpul mai recent în România în favorul Românilor din Ungaria nu a fost pe placul stăpînitorilor din Budapesta, deși ea în sine, — ceea-ce încă se scie la Budapesta, — nu poate să fie împreună cu vre-un pericol serios pentru Maghiari. Însă de ceea-ce se tem Maghiarii e, ca nu cumva România să se razine pe Rusia! În această teamă se manifestă, firesce, earăși incapacitatea Maghiarilor de a judeca simțămîntul național al Românilor, însă teama îi împinge pe Maghiari a uita vechia dușmănie între ei și Muscali. Și tocmai de aceea „Nemzet“ a fost foia cea dintîiu, care a vorbit despre noua eră de amicitie între Austria și Rusia, ceea-ce la Berlin mai ales în cercurile oficiale a făcut o impresiune particulară.

E evident, că Românii preste tot trebuie să țină seamă despre un eventual pericol ce i-ar amenința într'o situațiune politică cu totul nefavorabilă pentru ei, ca să nu ajungă între două focuri!

Mișcarea Românilor în contra „kisdédv“-urilor. Alegătorii români din cercul electoral al Trăscăului sînt convocați pe ziua de 28 l. c. n. la *Cămpeni*, pentru a se pronunța asupra „kisdédv“-urilor.

Monarhul și legea despre „kisdédv“-uri. „Budapesti Hirnap“ dela 21 Februarie scrie următoarele: „S'a întîmplat cu privilegiul unuia dintre cele de pe urmă din-neuri de Curte. Maiestatea Sa, — după-cum sîntem informați, — a ținut după terminarea dîneului cercle și, între alte, a întrebat pe un deputat dietal, intrucât se răspîndesc între locuitorii de limbă nemaghiară din Tera-de-sus (Slovăciea. Red. „Tribuna“) cunoștința limbii maghiare. Deputatul observă, că în această privință se poate aștepta un rezultat foarte frumos dela proiectul de lege despre „kisdédv“-uri. — „Eu știu, a răspuns Regele, că acest proiect se află acum înaintea casei magnaților. Sperez, că el se va face cât mai în grabă lege și doresc, ca să aducă rezultatele așteptate“.

„Pester Lloyd“, în numărul seu de seara dela 21 Februarie, reproduce sub același titlu informațiunea diarului Kossuth-ist, dicînd, că așa narează și și „povestesc“ („erzählt“) „Budapesti Hirnap“.

„Ferberea între Români nostri“. Sub acest titlu „Pester Correspondenz“ se ocupă cu mișcarea Românilor în contra „kisdédv“-urilor. Acest organ al guvernului dice, că nici că mai poate încapă vre-o îndoială, că mișcarea e condusă cu plan și în mod unitar dela un loc central, care — se înțelege — pu poate fi situat decât dincolo de Carpați. Dar', — se mîngăie oficiul, — meetingurile Românilor în fond nu sînt altceva, decât dovezi despre politica lor greșită de abstenență. Ne ținem dispensați a mai reflecta și la asemenea absurdități!

Crisa ministerială din Bucuresci. „România“ (nrl din 10/22 l. c.) aduce următoarea scriere:

„Circula șgomotul, că dl Carp a intrat în cabinet, primind ministerul domeniilor. În cazul acesta, dl Al. Marghiloman va eși din minister și va fi numit ministru plenipotențiar la Paris“.

Ear' „România“ (nrl din 10/22 l. c.) scrie:

Tu mai faci
Drum copilelor de-a merge
Prin păduri,
Ciocărliei să alerge
Pe-arături,
Pus cu drag ești în cosițe
Și slăvit etc.

Tot astfel sînt și *Vioarelele*, pe care le copiez de-a întregul:

Singurateci floricele,
De ce tot vîd legănați
Pe colonice, pe vâlcele
Și vîdudul parfumați?
Spuneți, ce șoptiți spre seară
La zefirii trecători,
Care mîndra primăvară
Poartă 'n car pe dalbe flori?
Ce v'agită, ce v'odore
De adese tresăriți
Și priviți la mîndrul soare,
Oare... și voi să iubiți?
Sînteți lacrimi vîrsate
De ființe, care sînt
Părăsite, apăsate
De grea soartă pe pămînt?
Sau cereci împărătese
Ce la Paște și Florii
Creatorul v' trimese
Să slugiți de mărturie... .

Simțirea atât de vie are pretutindeni și la ori-ce om un capriciu; simțindu-se tare, vrea să și stăpînească și de aceea ea produce conform feluritelor situații idei, care sînt asemenea, când situațiile sînt asemenea, și care sînt foarte contradictorii, când situațiunea se schimbă; și așa-i și natural să fie, însă, adaug, numai până la o margine, și anume până când aceste schimbări nu ating și re-

„Crisa guvernamentală nu a luat încă sfîrșit.“

„Dl Carp a impus guvernului condițiuni foarte grele de acceptat și a ridicat în sinul concentrării nise adevărate furtuni de împotrivire la cerințele grupării constituționale, care au devenit preste măsură de grele“.

„Neue Freie Presse“ (nrl dela 21 l. c.) se pronunță asupra acestui obiect în următorul chip:

„După-cum stau lucrurile acum nu poate fi vorba despre posibilitatea unui guvern conservator fără conlucrarea activă a junimistilor și deoare-ce junimistii nu pot să formeze un cabinet tare față cu vechile partide istorice, dela înțelegerea între Manu și Carp atîrnă și existența guvernului actual. Nu poate deci surprinde pe nimeni, dacă sub asemenea împrejurări opozițiunea liberală se ține îndreptățită a nutri cele mai bune speranțe pentru o schimbare apropiată a sistemului politic“.

Căderea ministerului Gruici. Cabinetul Gruici și-a dat alaltăieri demisiunea. Regenta a primit demisiunea și dl Pasicl, un hotărît amic al Rușilor, a fost însărcinat cu formarea noului cabinet. „Neue Freie Presse“ dice despre schimbarea aceasta în politica sîrbească următoarele: „Pentru-ce tocmai acum Sîrbia ține a pune cărma în mâinile unui bărbat cu totul tot adict Rusiei, cu greu s'ar pute înțelege, dacă nu s'ar scî, că în Belgrad se înădese de cea mai recentă călătorie a unei persoane înalte închipuiri aventuroase și astfel dela premise false s'au ajuns la temeri false“.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 11 Februarie st. v.

Afaceri interne.

În casa deputaților din Budapesta desbarea de Vineri asupra proiectului de lege despre jurisdicțiunea consulară nu a adus nici un moment mai însemnat. Mai întîiu a excelat dl Emeric Hollaky din opoziția moderată. Lui i-a replicat vestitul Gustav Beksics. Dl Bela Komjathy din stînga extremă a îndreptat un atac vehement în contra ministrului de justiție, făcîndu-i, între altele, imputarea, că își neagă trecutul seu opozițional în favorul actualei sale pozițiuni, el, care numai pe timpul desbaterii asupra legii militare nu a voit să admită nici comunitatea armatei, și acum crează o nouă afacere comună. Ministrul Szilagy a respins în termeni foarte aspri insinuațiunile aceste. Acațiu Beöthy s'a întrepus pentru proiectul de rezoluțiune al con-

telui Apponyi. Sfirșitul ședinței l-a format o farsă a dlui Csatar, care timp de o oară a amusat pe acci membri ai casei, care află plăcere în a asculta la asemenea prostii.

Imediat înaintea ridicării ședinței a prezentat ministrul de justiție Szilagy un proiect de lege despre organizarea judecătoriașilor și a procuraturilor de stat.

În ședința de alaltăieri au vorbit deputații Ludovic Horvath, Horvanszky, Daniil Iranyi și Veszter. Desbaterea generală se continuă și astăzi.

Decedatul primat Simor a depus precînd era în viață în arhiva capitolului un document, prin care stabilește, că galeria de tablouri, biblioteca și toate obiectele de artă numai până atunci rămîn proprietatea episcopatului, până-cînd succesorii sei vor residia în Strigoniu. În cazul contrar toate au să treacă în proprietatea Albei-Regale. — Capitolul din Strigoniu va ruga pe Papa a interveni pentru menținerea sediului capitolului primațial în Strigoniu.

Un raport, pe care „Pol. Corr.“ îl primesc din Budapesta, anunță, că intervalul până la ocuparea de nou a scaunului primațial se va folosi pentru regularea deosebitelor cestiuni ce sînt pendente între stat și biserica catolică, precum e și cestiunea matriculelor botezașilor din căsătorii mestecate, pentru-ca primatului viitor să găsească lucruri limpeși.

Legături de căi ferate între Austro-Ungaria și România.

„Pol. Corr.“ împărtășesc: Astăzi s'au început pertractările între delegații austriaci și români în privința înorii convenției legăturii de căi ferate la Ițcani. Se spezează, că negocierile se vor încheia pe la mijlocul săptămîinii acesteia și apoi reprezentanții români se vor întoarce la Bucuresci, de unde vor veni la Budapesta, pentru a înol convenția legăturii de cale ferată cu Predealul și pentru a pregătî lucrurile pentru încheierea unei convenții despre juncțiunile pe la Turnul-roșu și Ghimeș, deoare-ce guvernul român e hotărît a construi căi ferate până la aceste puncte. În România se spezează, că liniile de juncțiune se vor termina în 4—5 (!) ani. În decursul țilei de mîne domni Lahovary și Duca vor fi primiți în audiență decătră ministrul de externe contele Kálnoky.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Corespondență din Bucuresci.

XVIII.

Doamna Smara.

Poezii nostri au început dela o vreme să strîngă în volume pe feți muselor lor și a se da astfel întregi publicului, care nu-i poate căuta prin sumedenie de reviste. După Eminescu veni Vlahuța, Poni, Micle, Cuza; acum de curînd Naum, Bonachi și Smara E invaselor, că aceste volume nu sînt sicrie, în care versurile să se îngroape, ci adevărate sere cu plantație vie, ca și în seră, e natural, că și aici unele soiuri vor fi mai de rînd, ear' altele mai alese, mai frumoase și mai darnice de plăcere.

Smara este poetă, femeie, și e firesc, ca citind nou-i volum să simți, să cauți chiar a simți, ce versuri au răsărit din firea femeiească, deși, mai des decât mai rar, se întîmplă, că și poetul este femeie după unele calități, care dealfel sînt proprii genului femeiesc. Astfel de calitate este gingășia impresionabilității, despre care Smara ne dă câteva probe foarte remarcabile pentru o zugrăvire a fisionomiei sale literare. Căci e fără îndoială ceva deosebit să lacrimizezi emoționat de privirea unui apus de soare ori răsărit de lună, ori să tremuri de aducerile aminte ce le pricinuesc reîntorcerea la un loc cu noroc ori nise

flori dela cineva. Copiez trei strofe drept probă:

Un amurg, o asfințire și al unei răsărit,
Sub un vîl frumos de lacrimi cine oare n'a simțit?
Pe-arături,
Cine dulcea sărutare, cea dintîia întîlnire
Nu le-a săvîrșit cu lacrimi, lacrimi de fericire?

Tremur când trec prin ale
De sălcâmi și lilieci,
Acolo 'mi-ai dîs: Femeie,
Tu să fii a mea pe veci... .

Cât am plîns când vescejițe l'al meu piept
ați tremurat,
Și-am vădit a voastre frunze c'au pîlit,
sau spulberat!

Desvîlind acest gingaș nerv, e natural, ca acolo, unde el va tremura și unde va fi în sfera simțirii lui, să se plămădească o parte din dulcele poezii ce se cuprind în acest volum. Astfel este fantasia *Copila și privilegiatoarea*, pe care mie-mi convine a o înțelegere simbolic și a crede, că glasul privilegiatoarei este reprezentantul naturii, sau mai corect, al vederilor, pe care poetul însuși le scoate din observarea naturii și pe sea a omenirii ce se prea adănucesc une-ori în păsările-i sufletesci și-și perde claritatea și plăcerea observării, și deci și a obiectivității la judecarea împrejurărilor sale. Tot astfel este *Ghiocelul*, care-i un frumos exemplu pentru asociațiile estetice; căci ghiocelul nu mai place numai prin alba-i răsărire, ci și prin amintirile ce le asociem la apariția lui:

sultatele, care ar pute eși de sub aripa simțirii și ar pute să se întărească prin protecția mai constantă a raționamentului. Logica acestuia este atunci înlocuită cu logica sentimentului și prin aceasta n'am dîs, ce nici nu se poate dice, că această înlocuire nu este îndreptățită, omenească și, în poezie, și poetică. Așa-i și la Smara, care are drept să fie dar' și ateistă și teistă în același volum chiar. Și prin urmare ea poate spune vîrbind de plăcerile ce vor lipsi morților, că ei nu vor mai vedé.

De pe miriști și ogoare
Ciocărlia cum se 'nalță, toate 'n fire cum tresar
De o dulce 'nsuflețire, de florul de iubire
Ce trăsece 'n tot ce-i vieață și 'n ce vîd pe Dumneșu,

Înțeleg a sa putere, cred 'ntru a sa mîrire:
Cine, d'a iubit vr'odată, a mai putut fi ateu?

Cine? Chiar Smara, îndată-ce situațiile vieții au deschis altă cale simțirii sale, și îndată-ce ele au convins-o, că zadarnic înalți ochii spre bolta vîntă întîndînd mînilor milă și pomană, pentru-că pe acolo nu-i milă, ci numai stelele își fac regulatul mers ori norii trec nesciutori. Și așa fiind, poetul se înstrăinează de tatăl și părăsește și credințele de cine scie ce fericiri îi vor fi așteptînd pe credincioși, care au reușit să-și mîntuească credința de înecarea în valurile lumii:

Ai fost vitreg pentru mine,
D'asa tată mă 'ngrozesc,
Mă înstrăinezi de Tine
Și-mi mai ceri să Te slăvesc?..

Apoi:

Încetați cu fericirea
Ce-mi spuneți, că am să gust
Preste groapă... .

Concluziile ce trebuie scoase din aceste convingeri nu mai sînt îndoelnice; îndată-ce nu mai creși în nădejdi, te întorci spre realitatea, în care te-a aruncat „soarta, destinul“ și cauți a o întocmi cât se poate mai bine, mai fericitoare; evdemonismul este așadar proxima situație, în care e logic să ajungă și poeeta Smara. Și acesta-i motivul, pentru care cred a nu mă fi înșelat, dacă am înțeles simbolic glasul privilegiatoarei, care-i dice copilei:

Să iubim, dar' întristarea vieața se nu ne sdrubească,

Căci ca spuma totul pere,
Ear' minutul de plăcere
Să-l gustăm, căci timpul zboară fără-ca să mai s'oprescă
Nu în moarte se găsește leacul suferinței noastre:

A trăi e fericire,
Însă voi toți, în nesicire,
V'amăriți minute, ciasuri cu caprițiile voastre.

Evdemonismul poate fi însă atât de egoistic, încât să facă numai unuia bine și altora să le facă numai rău; răul acesta l'a simțit și Smara și de aici au rezultat apoi versurile, în care ea vorbește de crușimea de fiară a omului, de invidia ce-l stăpînește ca un duch rău, de dușmăniile ce se ivesc chiar între soră și frate, de lipsa țignei nesicire, cu o vorbă de „scărba“ ce i-o însufă veacul de acum. Astfel Smara nu se potrivește stărilor sociale

Austro-Ungaria și Rusia.

Correspondentul din Petersburg al ziarului „Le Nord” laudă în mare măsură circulara, pe care marchisul Rudini a adresat-o reprezentanților Italiei în străinătate, și dă, ca limba-giul ei, iubirea de pace, firmitatea și prudența ei dovedesc, că ea trebuie să fie cu mare satisfacție întimpinată nu numai în Italia, ci și în străinătate. În același înțeles se aștează și pasul pacific al Curții din Viena, prin care presumpțiiv moștenitor al monarchiei habsburgice, Archiducele Francisc Ferdinand, a fost trimis la Petersburg. Correspondentul accentuează impresia strălucită, pe care prințul austriac a făcut-o asupra curții rusești.

Germania.

Bismarck a refuzat mandatul de deputat dietal, pe care i-l au fost oferit liber-naționalii din Hanovera. El și-a motivat această hotărâre prin aceea, că relațiile lui familiare ori personale nu-i permit să petreacă timp mai îndelungat în Berlin.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” e în poziție de a asigura în cel mai hotărât mod, că în consiliul ministerial dela 15 Februarie nu a fost deloc vorbă de activitatea de presă, care se aduce în legătură cu numele lui Bismarck.

„Kölnische Zeitung” scrie: Subscrierea de 46 1/2 de ori a noului imprimat e un succes neașteptat de cea mai mare importanță politică și întrece succesul subscripțiilor franceze de deunăzi.

Raporturile dintre Turcia și Bulgaria.

Domnul de Nelidoff, ambasadorul rusesc la Cornul-de-aur, s'a plăns la Poartă verbal, ca comisarul turcesc Reșid-Bey în Sofia a fost îndrumat a intra în relații cu prințul Ferdinand de Coburg. Marele vezir se fi răspuns dlui de Nelidoff, că poziția Porții se diferă de aceea a puterilor față cu guvernul bulgar. Poarta privește raporturile sale cu Bulgaria din punctul de vedere al suzeranului cu vasalul seu, ele sânt de natură internă. Cu toate aceste Reșid-Bey se fi primit noue instrucțiuni, care modifică primele îndrumări. În legătură cu aceasta stă și aceea, că înainte de asta cu vre-o câteva zile Reșid-Bey ar fi refuzat invitarea la un dineu la prințul Ferdinand sub cuvântul, că e bolnav.

Năvălirea Malissorilor în Montenegro.

Din Cetinje se telegrafează cu data de 20 Februarie: Cele dintău sciri sosite aici spun, că numărul Albanezilor năvălitori se urcă la 1200. Guvernul a trimis imediat trupe la graniță. Raporturi ulterioare spun, că năvălirea a fost ducă în deplinire decâtă numai 50 Albanezi, care în curând au fost respinși. Montenegrinii au avut doi răniți. Acum se împărțășese, că nu mai există alt pericol mai departe. Causa controverselor e de o natură curat locală, și adevă de astădată detragerea dreptului de pășunare.

Francisc Deák despre uniunea Transilvaniei.

(Urmare și fine.)

Și aici sânt mai multe feluri de naționalități, aceste pot avé, dar și au pretențiuni naționale de drept: n'au însă pozițiune deosebită politică, n'au teritor arondat deosebit, n'au astfel de drepturi, care le-ar privi pe ele una câte una și singure ca națiuni politicesce deosebite. Și ca-și-cum s'ar cuprinde în conceptul „Magyarország” toate părțile teritorului țării, locuiesc-le cetățeni de ori-care naționalitate, așa și conceptul „magyar nemzet” nu e restrins numai la cei de limba maghiară, ci e întinde deopotrivă asupra tuturor locuitorilor țării de altă limbă; și precum este în interesul acestei patrii și datorită fiecărui cetățean a susține unitatea politică, care odichnesce pe base istorice și constituționale și de drept public, fără de care țeara în timp scurt s'ar destrăma: așa de altă parte sântem datori față cu acei cetățeni ai Ungariei, care, în înțeles politic, sânt de acei membri ai națiunii maghiare, care nu se țin de naționalitatea maghiară, a lua în considerațiune toate pretențiunile în adevăr naționale, basate în drept, conform dreptății și echității și ale îndeplinii, fără de a hazarda interesele comune ale țării.

Având în vedere acum dorința mai sus menționată, casualitățile pot fi următoarele, care după firea lor deosebită trebuie să pornească din deosebite puncte de vedere:

Sau că uniunea definitivă a Ungariei cu Transilvania se face pe bazele acele și în întinderea aceea, după-cum au enunțat-o legile din 1848, și atunci, după-cum am amintit, uniunea va fi intru toate definitivă și perfectă. În cazul acesta conceptul, ca Românii să se recunoască de a patra națiune politică, nu are înțeles real politic; pentru-că atunci, precum în Ungaria nu sânt națiuni deosebite politice, tot așa nu sânt nici în Transilvania, și căți vom fi intru toate cu drepturi egale cetățeni ai unei patrii, vom fi membri ai unei națiuni politice. Deci dară, dacă politicesce nu vor fi trei națiuni deosebite, ce înțeles ar avé a se recunoască Românii de națiunea a patra?

Sau că în adevăr uniunea se face, dar dieta unită află cu cale, în înțelesul §-lui 5 din art. VII. dela 1847 și 1848, privitor la Transilvania, a încuviința sau a aduce unele legi deosebite, divergente de cele unguresci. Atunci două casuri s'ar puté îvi.

Unul ar puté fi: că și legile încuviințate pe partea Transilvaniei nu ar conține ideea fundamentală a dreptului public vechiu al Transilvaniei, conform căruia statul acolo consistă din uniunea a trei națiuni politice deosebite, ci uniunea celor trei națiuni politice s'ar considera de sistată. Atunci în Transilvania, ne mai fiind trei națiuni politice deosebite, ar fi de prisos a erige o a patra națiune; pentru-că neavând nici o națiune ca națiune politică drepturi deosebite, nici națiunea română nu ar puté pretinde astfel de drepturi. Pretențiunile ei naționale juste însă tocmai atât ar fi de considerate, cât sânt ale altor naționalități.

Celalalt cas ar puté fi: că și prelângă uniune în Transilvania s'ar susține conceptul politic al celor trei națiuni și acestora li s'ar da sau li s'ar încuviința drepturi deosebite. În cazul acesta, având în vedere și situațiunea, cred că ar fi echitabil și drept, ca

în Transilvania Românii să fie considerați de națiune, întocmai ca și celelalte.

Cu un cuvânt, ori-și-cum se va decide executarea în detal a uniunii Ungariei cu Transilvania: îndreptățirea egală completă și perfectă este aceea ce Românii nu li-se poate denega, dar' preste care mai mult nici ei nu pot potfi.

Asupra tuturor acestora însă a decide constituțional este îndreptățită numai dieta comună, care are a se convoca pe baza legilor dela 1848; și în dieta cea mai deaproape transilvană numai atât se poate și trebuie să se enunțe spre liniștirea Românilor: că în cazul, că în Transilvania și în viitor se va susține conceptul politic de până acum de trei națiuni deosebite cu fiece drepturi deosebite, și Românii vor fi recunoscuți de a patra națiune. Din contră, dacă celelalte trei națiuni în înțelesul de drept public încetează de a fi națiuni politice: atunci, nefiind lipsă de erigerea unei a patra națiuni, nu ar avé recunoascerea nici un înțeles real și ar fi de prisos, fiindcă Românii tocmai așa vor fi părtași la îndreptățirea egală ca și alții.

Ungaria a decis în 1848 și Transilvania a primit în articolul I. de lege solemn îndreptățirea egală a tuturor locuitorilor, fără deosebire de națiune, limbă și religione, ca principiu etern și nealterabil, declarând legile de până aci contrare acestora de șterse. S'au șters așadar și legile acele, care națiunii maghiare, sécuiesci și sásesci au dat drepturi mai multe ca națiunii române, și dela aceasta a repăși mai mult nu se poate. Ce privește religiunea, nu numai în legile menționate, ci și în articolul IX. dieta transilvană din 1848 a enunțat hotărât, că „toate religiunile recepte prin lege, între care este de a se înțelege și cea a celor de confesiunea greacă neunită, se bucură de drepturi egale perfecte atât în ceea-ce privește exercițiul religiunii, cât și pretențiunile politice”.

Pretențiunile, care privesc limba și naționalitatea Românilor, deasemenea vor fi obiectul dietei comune, ca și cele ale celorlalte naționalități și dieta va lua în considerațiune tot ce va afla în partea aceasta drept și compatibil cu interesele comune ale țării. Dieta comună își va face de problemă a se îngrijii, fără de a le vătămă autonomia, de cauzele religioare, școlare și de educațiune.

De toate aceste dieta transilvană, care e a se convoca în timpul cel mai deaproape, n'are a se îngrijii. Are însă dreptul la această dietă ce are a se convoca și dreptul acesta în interesul patriei are datorința de a-l exercita. Românii transilvani pot fi liniștiți într'aceasta, dacă ținta lor nu merge mai departe, ceea-ce despre dînșii nici nu presupunem.

Tandem aliquando.

Despre adunarea alegătorilor români, ținută la Beiuș în 19 l. c., ni-se scriu următoarele:

S'a făcut dară în fine și în Bihor o mișcare națională română. După o frământare scrupuloasă de competență și de Dumneșeu scie de mai ce, patru preoți și patru mireni s'au rezolvat să conchieme alegătorii din cerurile electorale Beiuș și Ceica la o conferință întrunită, ținută la Beiuș în 19 Februarie, în sala hotelului la „Peatră”. Literale convocatoare s'au expedit numai în 16 Februarie, însă prelângă toată șcurțimea timpului, poporul a demonstrat eclatant, că scie as-

culta, scie prețul graiul conducătorilor sei, adunându-se în frunte cu bravii sei preoți ca să audă ce va să fie spuna conducătorii lor. Mi-ar plăce să vină să vadă organele șovinismului maghiar, care bucină prin lume, că poporul e mulțumit cu starea actuală din Ungaria și numai câțiva agitatori se neliniștesc, mi-ar plăcea să vină tot șovinismul maghiar să audă, să vadă aceea, că până-când aceea, pe care-i țin de agitatori, de frica de temniță, de brutalități sau din alte respecte, — erau îngrijii, ca nu cumva cineva să vină cu vre-o propunere delicată, se feriau, cu nu cumva în vorbiriile lor să atingă ceva susceptibilități șoviniste, și dacă natura lucrului aducea cu sine, ca să fie siliți a le atinge, cum se truduia a le mai netești, însă poporul cu o seriozitate admirabilă aplauda ce era de aplaudit și respingea ce era de respins, după cerința cuvântării oratorilor. Mi-ar plăce să vină să audă cei 4—5 deputați dietali, care se afirmă de Români, și îndeosebi deputații acestor două cercuri electorale, cum la accentuarea unui orator, că cei 4—5 deputați români n'au avut voea sau curajul de a vorbi în contra proiectului referitor la asilele de copii, poporul a răspuns scurt și măduos: „Acea nu-s ai nostri!” Va să dăcă, aceea nu au în vedere interesele noastre, ci numai egoismul lor.

Adunarea a fost grandioasă. Sala hotelului, o odaie laterală și ambitul n'au putut să cuprindă în sine poporul adunat, — o mulțime a stat prin curte, — care laolaltă a putut fi aproape la o mie, ear' de cumva conducătorii erau mai pacienți, mai nescrupuloși și se nu dăcă mai netimiți, se fi mai așteptat, sau se fi mai lungit adunarea, ca să ajungă și aceea, care în timp de iarnă din depărtare de 40—45 kilometri n'au putut să ajungă pe 10 oare, eară alții ajunși, însă împrăsciați prin oraș, n'au băgat seamă la oare, ci se străcurau mereu, după-ce acum adunarea era trecută și cei-ce au fost de față se împrăsciaseră, ar fi umplut și curtea și strada, în ciuda acelor ce se siliau a-i desmănta se nu iee parte la adunare, că va fi rău. Într'a-devăr, dacă vom considera, că nici baremi un notar sau altă persoană oficială, încă și din juții comunali numai foarte puțini au cutezat a lua parte, trebuie să lăudăm energia și constanța poporului; eară conducătorii pot fi mândri și se pot însufleși de ținuta poporului, la care totdeauna pot conta ca la un mur de apărare în contra uneltirilor șoviniste.

La reușita adunării a contribuit mult și protopopul din Rabagani, care cu preoții din cercul Ceica a adus o mulțime de alegători.

Cei care au privit cu atențiune această adunare imponentă și prin asociațiunea ideilor au voit a face asemănare între ea și între cea cu eventuale ocasiuni, oficială sau maghiară, au putut observa, că până-ce cea populară a ținutului se constituia din popor curat român, în frunte cu preoții, învățătorii și câțiva din inteligența civilă, — cei ex-offo de față n'au asistat acolo de dragul poporului, ci ca să se gândăscă, oare nu vor puté scormoni din vorbele oratorilor ceva act de nepatriotism? oare nu vor vedé pe acolo pe oare-care dintre profesori, — căci vești Doamne, acest unic gimnasiu român în toată Ungaria, și acesta acum de jumătate maghiarisat, e mare spin în ochii șovinistilor maghiari, — până atunci adunările oficioase sau ma-

ghiare se constituie din o conglomeratiune de mulțime de Jidani, măiestri de toate naționalitățile și o droaie de funcționari și indiviđii oficiali, — între care Românii sânt corbi albi, — adunați din toate unghiurile regatului, care toți trăesc de pe spinarea poporului și, fiind în mâna lor puterea, se și sciu folosi de ea, adese în detrimentul poporului, forțându-l a participa la unele acte favoritoare șovinismului maghiar.

Dintre Români în oficii abia sânt, câțiva notari ce-i avem, nici nu cutesă a participa la adunările poporului român, ba sânt îndatorati a împedea așa ceva. Poporul însă din ce în ce își mai vine în ori, și de cumva conducătorii vor scđ doved, că se interesează și le e la inimă starea lor atât materială, cât și spirituală, poporul va asculta de ei și se va aduna cu mic cu mare, când eventual vor cere împregiurările, precum a făcut și acum, ascultându-le cu drag frumoasele vorbiri însuflețitoare și instructive, ear' șovinistii maghiari se vor trezi din iluziunile lor, că înzadar oftează cucuveicile întunerecului se fie tot noapte, căci va răsări luna și în contra voinței lor.

Precum sciu, copia protocolului și a concludului Vi-s'a trimis. Munteanul.

Dela vorbe la fapte.

Ni-se trimite următoarea scrisoare:

Stimabile domnule redactor!

Sigur vor fi toți Românii plini de bucurie, auzind, cu câtă energie și unanimitate poporațiunea română din Ungaria și Transilvania își ridică vocea contra proiectului de lege despre asilele de copii.

Trebuie să fim toți mândri, vădend, cum această parte a poporului nostru, care până acum fu adese-ori ținută ca cea mai asuprită și cea mai slabă, arată o solemnă dovadă de forța sa morală și de maturitate sa politică. Pentru aceea am dori și noi, ca acel foc sfânt al entuziasmului să dureze și ca mișcarea poporului, care se arată în adunări și în protestări, să mai țină încă mult timp. Cu toate aceste însă nu trebuie să uităm, că prin vorbe și protestări inimicul nu poate fi învins. Spre aceasta e trebuință de fapte. Si cum indignarea despre atentatele Maghiarilor la naționalitatea noastră ne este comună tuturor Românilor, tot așa trebuie să mergem toți împreună la fapte spre apărare.

De aceea îmi permit a propune următoarele în acord cu colegii mei de aici:

Între cele 3 milioane de Români, care trăesc sub coroana Sfintului Stefan, vor fi poate 200.000 de copii în etate dela 4—6 ani, care după noul proiect de lege vor fi obligați a cerceta asilele.

Dacă s'ar crea pentru acesti copilași asile private române, ar fi trebuință de 4000 de asile, — pentru 55 copii unul! Fiecare asil de copii însă ar costa pe an cel puțin 500 forini, așa că națiunea română ar trebui să procure două milioane fl. (4 1/2 milioane lei) pentru a susține asilele. — Fără îndoială aceasta e o problemă grozavă, dar' nu trebuie să ne spăriem; căci dacă vom reuși la urma urmelor, atunci proiectul, prin care gândiau Maghiarii a nimici națiunea noastră, îi va da o întărire neașteptată. Să ne închipuim numai, că trebuie să crescem din ficele Românilor transilvăneni patru mii de învățătoare pentru asilele de copii, va să dăcă patru mii de luptătoare pentru cultura noastră națională! — În tot cazul rezistența noastră națională se va îndoi, chiar când femeile vor întra în rindul activelor colaboratoare pentru emancipațiunea noastră politică și națională. Și deasemenea nu trebuie să uităm, că aceste asile de copii, dacă vor fi organizate, vor avé asupra educațiunii tinerimii noastre o influență considerabilă și folositoare.

De aceea să începem numai!

Se înțelege, că la început nu vom ajunge numărul de 4000 de asile naționale pentru copii și ne vom mărgini la instituttele cele mai primitive pe la multe sate. Totuși trebuie să-și propună românimea ca datorie a procura în fiecare an un milion lei pentru a ajuta asilele de copii din Ungaria.

Noi Românii ce locuim aici în Berlin vom începe cu aceasta: Vom stabili un comitet, care va căuta, ca Române ținere din Transilvania să poată învăța organizarea asilelor. Totodată vom procura de aici utensiliile cele mai necesare pentru învățarea la cele din asilele de copii. — Ne va păré bine, dacă comitetele societăților române din Ungaria vor începe imediat cu fondarea asilelor.

Sântem convinși, că vom căpéta atunci în curend din altă parte și ajutor material.

Din partea mai multor rămân cu multă stimă:

G.A. Eremie, stud. jur

Berlin, Dorotheenstrasse 85 19/II. 1891.

de ađi, căroră dealtfel nu le dá nici o expresiune mai energică, mai înălțată. În această privire a vederilor sociale Smara nu s'a putut ridica la un punct de vedere mai de aprobat. Ea nu crede în progresul social, pentru-că în satira-i „Preste un veac” ea ironizează dealtfel destul de fin pe cei-ce cred în el, pe cei-ce au convingerea, că o nivelare a asperităților sociale este posibilă; astfel ea ride de socialisti, deși într'altă poezie, „Scândura”, nu aprobă despărțirile „pe neam, pe clase”, o despărțire, care numai pe bunul plac al socialistilor nu este.

Această lipsă a credinței în progres poate-că se întemeiază pe convingerea, inexactă însă, că omul același rămâne și ađi și mâne și poi-mâne și în vecii vecilor:

Să mai cercetez pe mâne,
Când pe astăđi eu li sciu?

Dumneșeu, când luă țărână, ca din ea pe om să se facă,
Se uită să aibă formă, numai ea câtă să-i placă,
Ostenit, în ăia șesea, nu-i mai dete alte daruri
Și rămase astfel lutul întinat și plin d'amaruri,
Ear' Satan cu-a sale drepturi îi umplu a lui simțire
Cu dorinți nemărginite și cu neagra înpe-trire...

Această lipsă de credință în progres nu-i de admis; poate-că originea ei este același gingăș sentiment covârșitor, care aici a turburat și a amărât mai mult, decât se întâmplă pe alocurea, pe poet. . .

Un defect, pe care îl au aceste versuri sociale, este și lipsa plasticității lor; poate-că autorul nu le-a privit cu aceeași dragoste, ca pe ceialalți ței, în care plasticitatea nu lipsește nici-decum ba ajunge une-ori la creații cu totul tot frumoase. Pomenesc numai de zugrăvirile de pe natură, care sânt dese, și citez drept pildă frumoasa scenă, în care moartea, creștinesce închipuită, desparte pe femeie de sicriul scump cu moaștele bărbatului:

Din brațe-mi luară
Pe iubitu-mi negri ciocli și 'mi-l puse într'un sicriu:

Îi astupase glasul, văđul, și în urmă-șil aruncară

Pe un car. Dar' eu de groază și de milă nu mai sciu

Câtă cale 'mi-l purtară, nu mai sciu nici unde-l duse,

Chipul morții îmi răpise ori-ce simț și ori-ce gând.

Par'că-o văđ pe acea femeie, ce naintea mea ajunse

Ce oprl în drum alaiul și-și făcu spre mine rind:

Fugi, îmi dăse iasma atunci, fluturând dintr'a ei coasă,

Nu mai plânge, dacă 'n brațe ađi iubitul 'ți-a perit,

Și rinjind, în sus ridică mâna-i lungă și osoasă,

Face semn să se alunge de pe carul trist, cernit. . .

Zugrăvirile d-nei Smara sânt, precum vedem, destul de remarcabile și, dată fiind simțirea ei vie, este ceva de mirare, că nu s'a reversat și în ele mai mult, mai cu căldură, mai învietoare.

Caracteristica mea nu-i atât de completă, precât ar fi purut fi, dacă aș fi citit și celelalte scrieri ale d-nei Smara, sau de aș vorbi de tot ce se poate dăca și numai la acest privilegiu. Dar' și din ce am đis, personalitatea ei cred, că va fi înțeleasă și simțită cu destulă claritate. Ea nici nu este doară atât de complicată, încât să-și ofere ghicitori greu de rezolvat; pentru cititori un motiv mai mult să fie curioși a cerceta ei înșii acest volum, ale cărui temelii le-am caracterizat. Poesiile d-nei Smara nu sânt scrise să treacă nesciute. . . G. B. Duică.

O rectificare.

Dăm loc următoarei scrisori:

Cernăuți, în 5/17 Februarie 1891.

Onorate domnule redactor!

De astădată voi să mă mărginesc la o discuțiune literară strictă, și mai presus de toate să constataz adevărul:

1. Dacă citează dl Duică:

Spre Dionis tiranul pășesce

Damon,

în loc de:

Spre Dionis, spre tiranul pășesce

Damon;

Nu-i adevăr, că dl Duică citează fals?

2. Dacă susține dl Duică, că în citatul:

Das sollst du am Kreuz bereuen —
Bine, onoare pe cruce-oiu să-ți fac

eu am întors v.rba serioasă în ironie și am perdut nuanța, ear' în alt loc ar fi voit să traduc „bitten-cerșesce”: Nu-i adevăr, că dl critic s'a fript în lumina aprinsă de înșuși d-sa?

3. Dacă sufer eu de impotență limbistică, ear' dl Duică tace „până odată”: Nu-i adevăr ată constatarea mea, că acest „până odată” este lipsit de putere în veci și în pururi în graiul român?

4. Dacă domnul Duică a tăcut „până a trecut timpul, în care o carte s'a putut vinde”: N'am eu dreptul să spun adevărul, că poeziile germane au părăsit localul tipografiei „Aurora” din Gherla în 1 Octomvrie 1890?

Și dacă aceste patru adevăruri, culese numai de pe două din cele șese coloane ale criticei dlui Duică, sânt și rămân adevărate adevăruri: Nu e întemeiată pe adevăr rugăminta mea să fiu ascultat și eu în foia „Tribunei”?

Apelez dară la adevărul, pentru care luptă cea mai însemnată foie politică a Românilor din Austro-Ungaria, și rog, ca această corespondență să se publice în cel mai deaproape nr. al ei.

Primiți, on. domnule redactor, asigurarea deosebitei stime ce Vă păstrează al D-Voastre devotat serv

Constantin Morariu.

cooperator la b.șerica s. Paraschieva în Cernăuți.

CRONICA

Dela Curte. Din Budapesta se telegrafează: Împărăteasa Elisabeta e e arăși restaurată. Primirea la Curte e prefript pe Joi în 26 l. c. În zilele următoare va avè loc un dineu de Curte, la care vor fi invitate și damele. — Archiducele Francisc Ferdinand a plecat ieri seara la Viena.

Despre Archiducele Ioan (Ort). Din Fiume se telegrafează: Jurnalul „Patria Italiana” anunță: O corabie engleză cu vèntrele, trecènd în 3 Noemvrie 8 grade înspre Sud de Valparaiso, a agrărit pe o altă corabie cu vèntrele, înzestrată cu o flumără austriacă, care nu s'a declarat, ci numai a anunțat, că pe bord totul e în stare bună. Capitanul englez afirmă, că corabia ar fi fost „Santa Margaretha” a Archiducelui Ioan Orth. Această scire a fost împărtășită soției capitanului al doilea al corăbiei „Santa Margaretha”. Soția acestui căpitan locuiesce în Costrena lângă Fiume. Împreia a fost una dintre cele mai îmbucurătoare.

Ministrul de culte, contele Csáky, după-cum citim în „Pester Lloyd”, s'a îmbolnăvit în urma unei răceli și din această cauză va lipsi mai multe zile din oficiu.

Ca candidat pentru scaunul vacant de metropolit în Agram este designat, după-cum se telegrafează din Agram cu data de 20 l. c., canonicul Petrovici din Cinci-Biserici.

Asentarea în Sibiu va avè loc la 2 și 3 Martie a. c. în sala comitatului. Cei născuți în anii 1870 și 1869 (cl. I și II.) au de a se prezenta în 2 Martie, ear' cei născuți în an. 1868 (cl. III.) în 3 Martie. Asentarea începe la 8 oare a. m.

Promoțiune. Din Cluj ni-se scrie: George Popescu din Jucul-inferior, depunènd rigorosase cu distincțiune, a fost promovat în 21 Februarie la gradul de doctor în drepturi.

Medic român în Cluj. Primim din Cluj următoarele rânduri: Dl Dr. Ioan Comșa, asistent la universitatea din Cluj lângă prof. de psyhatrie Dr. Lechner, unul dintre medicii nostri cei mai calificați câștigându-și diploma cu multă și laudabilă diligență, este stabilit definitiv în Cluj. Locuiesce în strada Mănăsturelului din afară, nr. 222. Ordinea în fiecare zi dela 2 și jum. până la 4 oare și jum. d. a. Această scire cu atât este mai îmbucurătoare pentru noi Români, cu cât de present nu este alt medic român în Cluj. Și și dînsul la stăruința Românilor din Cluj s'a decis a se așeza stabil aici. Îi dorim cele mai bune succese pe această carieră frumoasă.

Casuri de moarte. Contele Bylandt-Rheidt, fost ministru austro-ungar de războiu, a răposat, după-cum se telegrafează din Viena, în 21 l. c.

Viceadmiralul Ferdinand Axton, care în lupta maritimă dela Lissa s'a luptat vitejese, dar' fără succes, după-cum anunță o telegramă din Roma, și-a dat sufletul la 19 l. c. în etate de 60 de ani.

De ale bisericicii sèrbesci. „Srpski Sion”, organul oficial al patriarhului sèrbesc Brankovici, împărtășește, că patriarhul, în urma unor împregiurări însemnate, începènd cu 10 l. c. n. va primi personal conducerea diecesei episcopesci de Bacsa și va presida ședințele consistorului și ale senatului școlar. Proiectul patriarhului, de a încredința cu conducerea episcopiei sèrbesci de Timișoara pe episcopul din Verșet, a fost aprobat de Coroană. Episcopii de Bacsa și Timișoara vor fi ocupate, dacă patriarhul va avè candidați, încă în anul acesta

Cas de moarte. Primim scirea din Focia (Bosnia), că maiorul c. r. Basiliu Șandor de Vișt dela reg. de infanterie Nr. 83 a încetat din viață. Despre acest surprinzător și trist cas ni-se scriu din Focia cu data de 16 l. c. următoarele: Basiliu Șandor de Vișt dela reg. 83, batal. al 4-lea, staționat în Focia, și-a pus capèt vieții sale prin o împuscătură de revolver la 4 oare dim. La 5 oare am fost sculat din somn prin servitorul său, spunèndu-mi, că a auzit o descărcare de armă în chilie și că chilie e în cuiață. Tot acel servitor a înscințat și pe căpit. N. Șandor de Vișt dela reg. nr. 31, cu care mergènd, mai chemarăm și pe Dr. G. Moga. Noprimind nici un răspuns la repețitele bateri la ușe, împingènd ușa din fînți cu forța, am intrat în casă, unde l-am aflat întins pe un covor din țesătura de casă și în giurul dînsului o baltă de sînge. Nu era încă deplin mort, dar' conșiența și-o perdesse deja. Nise epistole scrise pe masă, pe care zăceaua portmonel și o cheie de lădiță, ni-au făcut cunoscută cauza morții silnice. Epistola era adresată dlui G. Moga în loc, în care îl roagă să ducă în deplinire cele de lipsă pentru înmormântare și ca să ajungă ce are în mâinile neamurilor sale. Dînsul are, pare-mi-se, un frate econom și 2 surori măritate; una în Sighisoara, ear' cealaltă în Orștie și e veduvă cu vre o patru prunci. Ca cauza, pentru care părăsesse lumea, respective e silit să o părăsească, aduce înainte temerea de a nu cadè din durerea de cap, de care s'a plîns cu vre-o 3—4 zile înainte de aceasta, în alt morb (Gehirnweichung) ori să ajungă în casa alienaților. În tot timpul cînei s'a părut fără voe, a mîncat și beut mai puțin ca de obicei; la 9 oare își cere scusele dela d-na casei, că el e morbos și nu poate să rămîna mai mult; ca de obicei voiam să-l petrec și eu, dar' a refuzat, dîcînd să rămîna; la

repețitele insistări s'a învoit să-l petreacă căp. Șandor; dar' abia a fost în uliță și a și çis căpitanului să se întoarcă îndèrèt. După aceea petrecènd ca o jum. de oară am mers acasă. Două ep. scrise și aflate pe masă arată, că încă din 15 Feb. de pe la ameași s'a ocupat cu idea de sinucidere. Dînsul a fost unul dintre cei mai rangiați ofiçeri în toată privința. Lasă o avere de preste două mii în bani și acțiuni. Armata deplînge întrînsul un conducător bun, ofiçierii din garnisoana Fociei un camerar, ear' noi un patriot adevèrat; rudele dînsului deplîng pe susținètorul lor. Fie-i țèrina ușoară!

În folosul Ligei. Trupa dramatică română dela Teatrul Național din București va da o reprezentațiune teatrală în folosul Ligei pentru unitatea culturală a Românilor. Se va juca: „Fântâna Blanduziei”.

Romanul moștenitorului de tron al Belgiei. Despre moartea moștenitorului de tron belgian diarul francez „Intransigeant” a făcut un demult nise împărtășiri curioase de tot felul. „Frankfurter Zeitung” însă primesece despre acest cas trist din isvor demn de credut următoarele informațiuni, care în general cuprînd desigur numai adevèrul: „Prînzul Balduin al ease legăturii amoroase cu o cântăreață dela teatrul „Monnaie” în Bruxelles, doamna Sibyla Sanderson, al cărei notorie domn și stăpîn era principele de L... (principele de Ligne?). Regele, care era îngrijat serios de nepotul seu din cauza acestor legături, voia a-l denumi major și a-l trimite la Antwerpen. Prînzul Balduin a refuzat cu mulțumire aceasta, a merș însă la Antwerpen, spre a face o vizită de curtoasie guvernorului de acolo, care lasase deja a-i pregăti apartamentele sale. Reîntors în Bruxelles, prînzul Balduin s'a dus imediat în „Hotel de Suedo”, unde îl aștepta doamna Sanderson. Părechia era deja demult laolaltă, când principele de L... pătrânse în casă cu un revolver în mîna și slobodînd un glonț dealungul brațului prînzului, l'a nimerit pe acesta într'un șold (de aci a provenit sîngerarea internă constatată de medici). Rînitul se retrase repede îndèrèt, greșînd însă treptele, a căduț în etagiul prim, de unde a fost ridicat de servitorii înspăimîntați. Întreg personalul hotelului era în mare învîlmășeală; se auțiau strigăte și enararea întemplierii. Dar' îndata s'a ordonat tăcere, însă era prea tîrziu, deoarece deja mai multe persoane cunoscèau secretul. Contele d'Qltremont, mareșalul palatului regal, care în cea mai mare grabă a fost chemat la fața locului, a mers cu prînzul spre palatul contelui de Flandra, unde prînzul în decursul serii a căduț jertfa ranelor sale. Momentan toți șefii redactori ai foilor din Bruxelles au fost chemați la palat și au fost rugați, ca să tacă cele întemplieri. Un singur redactor n'a fost chemat și anume redactorul diarului „Peuple”, care în ziua următoare a și publicat cazul. După aceasta, fiind recercat și el ca să tacă, a rectificat cele çise, dar' a spus totodată, că e dator pentru cîtorii diarului seu să se afirme, că prînzul Balduin n'ar fi răposat de moarte naturală. Doamna Sanderson a fost fără întîrziere expedită la Paris. Preste câteva zile însă înțelegèndu-se rēul ce rezultă din înstrînarea doamnei Sanderson, a fost chemată earăși la Bruxelles, ca să cante pe „Lakmé”. Ea a asențat, dar' n'a fost, — ceea-ce e de priceput, — în posesiunea mijlocului ei obicuit. O telegramă din Bruxelles cu data de 21 l. c. anunță, că medicul rēosatului prînz toate aceste sciri le declară de nebasate și e pregătit a dovedi, cu jurămēt că moartea moștenitorului de tron a urmat în mod natural.

Convocare.

Alegătorii români din cercul electoral al Trăscăului sînt rugați a se prezenta la conferința ce se va ține Sămbătă în 28 Februarie st. n. a. e. la 10 oare a. m. în sala „hotelului mare” din Cămpeni.

Obiectul conferinței e:

- 1. Reorganizarea clubului electoral.
2. Declarațiunea referitoare la proiectul de lege pentru asilele de copii.

Cămpeni, 21 Febr. 1891.

Dr. Basiliu Preda. Romul Furdul.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”.

Viena, 23 Februarie n. Alexandru Lahovary și Duca, delegații români pentru încheierea unei convenții în privința juncțiunilor de căi ferate, au fost la ameași primiți decătră Kálnoky. În prima conferență de ieri s'a constatat o înțelegere în ce privesece pe Ițcani-Burdjujeni. Mîne se vor continua negocierile și căt pentru Viena se vor termina probabil Joi. După aceea se vor începe din nou în Budapesta. *) — Lahovary a fost primit decătră ambasadorul Reuss într'o audiență de o oară.

*) Noi scim deja mai mult. și aume, că în Budapesta se va tracta de juncțiunile de pe Pradeal și Turnu-roșu. Red. „Tribunei”.

Bibliografie.

„Crestomatia română” este titlul unei cărți prețioase, publicate de dl Ioan Manliu, cunoscutul profesor din București. Cartea cuprinde probe din scriitorii în prosă ai veacului al XIX-lea și este menită să completeze studiul istoriei literare și să servească totodată și ca manual de probe la retorică și stilistică. Cea dintîiu calitate a cărții este, că dă un material foarte bogat, aproape surprinzător de bun. Începènd dela Veniamin Costachi și până la Delavrancea și Gherea, autorul alese bucăți tot una și una de importante, fie din punct de vedere istoric literar, cum este scierea lui Eliade despre cum a început el a scrie românește, fie din punct de vedere artistic-istoric, cum sînt zugrăvirile de Odobescu și Slavici, fie din alte puncte de vedere. Cartea dă o probă concentrată despre bogata hrană ce putem găsi în literatura noastră și de aceea credem, că ea va avè mulți cititori și în publicul dela noi, care-i doritor să cunoască literatura veacului XIX. Înțelegerea este ușurată prin introducerea biografice și cu apreiții literare ce premerg probelor fiecărui autor. Aceste notițe sînt totdeauna bine întemeiate pe scieri speciale despre autori și literatură. Autorii sînt: Metropolitul Veniamin, Asachi, Lazăr, Eliad, C. Negruzzi, Negri, Cogălniceanu, Florian, Laurian, Cipariu, Maiorescu, Bălescu, Boliac, Bolintinean, Alexandri, Odobescu, Hașdeu, Lambrior, Ispirescu, Creangă, Maiorescu, Eminescu, Gane, Conta, Bariț, Ghica, Aurelian, Ureche, Melchisedec, I. Negruzzi, Ilarian Papiu, Xenopol, Tocilescu, Sturdza, Slavici, Marian, Gherea, Delavrancea și Filimon, toți împreună cu preste 100 de bucăți. Astfel este evident, că această carte cuprinde pe toți prosaistii buni și încă o seamă de prosaisti, care sînt admiși în hatîrul altor merite, nu ale limbii ce au putut scrie. Recomandînd această carte, — se cumpără la Soceci în București, — credem a un sfat foarte priincios celorce-și iubesc limba și literatura și nu o pot găsi în alte locuri decăit în colecții de acest soi. E de notat, că această carte este până acum și singura crestomatia, care se ne poată mulțumi. Titlul întreg este: Crestomatia română, modele literare din autorii secolului al XIX-lea. A) Prosa; de I. Manliu. Noi vom reproduce câteva bucăți ca probă.

A apărut:

Jertfa, roman de N. S. Rădulescu-Niger. Prețul unui exemplar 5 lei. Se găsece de vînzare la toate librăriile din România.

„Foaia Ilustrată”. Apare în editura „Institutului Tipografic în fiecare Duminecă. Redactor Dr. D. P. Barciuan. Anul I. Nr. 6 dela 10/22 Februarie 1891 are următorul cuprins: Doine populare. Culese de N. Simulescu.—Constantin Guignard. De Jean Richepin. Traducere din franțozese de Enea Hodoș.—Școalele românești din Turcia, de sa.—Prima lecțiune. (Cu ilustrațiune).—Biserică școlă, educațiune.—Literatură și sciință.—Teatrul, musică și arte preste tot.—Higienă.—De toate și de pretutîndeni.—Cronica săptămîni.—Sciri personale.— Ghicitura de Ioan Bota.

LOTERIE.

Tragerea din 21 Februarie st. n. Budapsta: 62 5 31 9 60

Călîndarul zilei.

12/24 Februarie 1891. Iulian: Meletie. Gregorian: Matias. Soarele: răsare 6.48, apune 5.40

Buletin meteorologic.

Table with meteorological data for Sibiu, 23 Februarie n. 6 oare dimineața. Columns include: Presiunea atmosferică, Diferența din presiună, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vîntului.

Din țeară 21 Februarie n. 7 oare dimineața.

Table with weather data for various stations: Budapesta, Sătmar, Cluj, Orșova, Arad, Panciova. Columns include: Stațiunile, Presiune atmosferică, Temperatura Celsius, Vîntul.

Sosiți în Sibiu.

La 23 Februarie n. Hotel „New-Ihrer”. A. Veres din Făgăraș, Lederhîlger cu soția, din S-beșul-săsece. Scheinberger din Arad. Binder, cu soția, din Sebeșul-săsece. Anders din Glörlitz, Narbeshuber din Triest, Nejesleb din Brîn, Kluge din Pr ga, Hauffe din Dresda, Krapp, Böhheim, Varry, Vilms și Aglar din Viena, comercianți. Hotel „Melzer”. Berla, actor din Viena. Pavlovek și Berger, voiağeurs din Viena. Reveca Giura din Tèuți Iosif Kloess, avocat din Mediaș. Beu, notar din Rod. I sif Albert, jude reg. din Cărtășoara.

Economic.

Tirgurile de Lunia și Joia după ameași în Sibiu, după o dispozițiune a magistratului orășenesc, nu mai e permis a se începe înainte de 2 oare d. ameași și iarna (din Octomvrie până în Martie) vor avè să se termine la 5 oare p. m. De aceea cu çia de mîne începènd înainte de 2 oare nu va mai fi lăsat să intre în după ameașile amintite nici un car în piața mare și piața lemnelor.

Pentru proprietarii de obligații de regalii interinale. Schimbul coalelor de cuponi de rentă, emise ca despăgubire pentru desființarea de regalii, cu obligațiuni se mijlocesce începènd dela 1 Februarie și la percepatoarele de dare reg. ung., presentându-se acolo coalele de cuponi amintite însoțite de un registru în două exemplare corăspunzător umplute.

Noul tarif vamal român. Comisia însărcinată cu elaborarea noului tarif vamal român și-a sfîrșit lucrările. Asupra rezultatului lucrărilor comisiunii extragem din „Tim-pul” următoarele:

Principiul, care a căluzit comisiunea, a fost de a întocmi un tarif, prin care să dispară convențiunile comerciale și să fie aplicabil egal tutulor stateror. Pentru ramurile de industrie, care nu există în România și care nu se prevede că vor nasce într'un viitor apropiat, s'au stabilit taxe fixe. Quantumul taxei s'a fixat la 10%. În privința celorlalte industrii, care există sau care, începènd abia să se nască, se prevede, că se vor pute dezvolta prin protecțiune, s'a făcut un studiu foarte amănunțit. În privința acestor industrii s'au cules informațiuni, s'au cercetat memoriile producătorilor, s'a studiat statistica importățiunii și taxele la care au fost supuse similarele acestor produse sub regimul tarifelor convenționale. În privința cîntuții de taxare a acestor produse s'a prevăduț o protecțiune suficientă, pentru-ca, acele ramuri de industrie să prospereze, fără a cere sacrificii prea mari consumatorilor. S'a avut în vedere, ca toate obiectele, prin care s'ar pute crea o industrie casnică pentru populația rurală, să fie protejiate într'o măsură suficientă. În această categorie putem cita diverse specii de țesături ordinare, diverse lucrări manuale, precum impletituri, rotărie, căruțarie etc. Precum se vede, este vorba aci mai ales de lucrările ce pot ocupa populația rurală în timp de iarnă. După-ce comisia a sfîrșit cu aceste lucrări, s'au ținut câteva ședințe, în care s'a urmat o discuție generală asupra tarifului. În cursul acestei discuțiuni s'a emis opinia, ca să se reducă taxa fixată de 10 la sută, dacă se va constata, că tariful, în părțile lui fixate, dă un venit prea exagerat, care ar fi o povară pentru consumator. S'a făcut dar' calculul și s'a constatat, că tariful general dă o cifră aproximativă de venituri de 40 milioane, adecă înfățișează un prisos de venituri de vre-o 14 până la 15 milioane preste venitul actual al vămilor. Prețindu-se, că aceasta este o prea mare povară pentru consumator, s'a admis, după o lungă discuție, ca să se coboare taxa fixată de 10 la sută la 8 la sută. Această taxă va da totuși un excedent de venituri de 7 până la 8 milioane pe an preste veniturile actuale ale vămilor.

Avis. Camera comercială și industrială din Brașov a primit încunoscîntarea ofici-oasă despre înființarea de curēnd a unui birou de informațiune și incasso în București, care va funcționa în special pentru toate piețele statelor situate la Dunărea-de-jos. Cei interesați pot vedè împărtășirea respectivă în biroul camerei.

Prețul mărfurilor.

Piața din Brașov, dela 20 Febr. Grâu frumos hect. fl. 6.60, de mijloc 6.30, mai slab 5.70, grâu mestecat fl. 4.60, șecară frumoasă fl. 4.20, de mijloc 3.80, mai slab —, orz frumos fl. 4.—, de mijloc 3.80, ovēs frumos fl. 2.70, de mijloc 2.50, cucuruz fl. 4.30, mălaiul fl. 4.—, mazerea fl. 6.—, linteă 8.—, fasolea fl. 5.10, sēmîntă de fl. în fl. 10.—, sēm. de căneapă fl. 7.—, cartofi fl. 1.20, carnea de vită p. chilo 44 cr. carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 28 cr.

Tirgul de rîmători în Steinbruch. În 21 Febr n. s'au notat: unguresci bētrâni grei 45— cr. până 46— cr., unguresci grei tineri 48 1/2 cr. până 4 1/2 cr. de mijloc 47— cr. până 47 1/2 cr., ușori 46— cr. până 47— cr., marfă țerănesească grea — cr. până — cr., de mijloc 45— cr. până 46— cr., ușoară 44— cr. până 45— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei, — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sèrbesci grei 45— cr. până 46— cr., transito de mijloc 45— cr. până 46— cr., transito ușori 44— cr. până 45— cr., îngrășați cu cucuruz — cr. până — cr., îngrășați cu ghiindă — cr., până — cr. per — cumpēniți dela gară.

Bursa de mărțuri din Budapesta dela 21 Febr. n. 1891.

Table with market data for Budapest, 21 Feb. 1891. Columns include: Sămînțe, Căntăreașă per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows list various commodities like grain, oil, and sugar.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with market data for Sibiu, 23 Feb. 1891. Columns include: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, etc.

Bursa de Budapesta.

Table with market data for Budapest, 21 Feb. 1891. Columns include: Renta de aur ung., Renta de aur aust., etc.

Bursa de Viena.

Table with market data for Vienna, 21 Feb. 1891. Columns include: Renta de aur ung., Renta de aur aust., etc.

Bursa de București.

Table with market data for Bucharest, 6 Feb. st. v. — 4 oare p. m. Columns include: Cassa, Ultim, Renta rom. per 1875 50/0, etc.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Un candidat de advocatură și un cancelist

afă numai decât aplicare în cancelaria subscrisului Sibiu, strada Csnădiei Nr. 16. Aspiranții au de a se adresa la subscrisul. B. Popp de Harsianu, avocat.

Toceai a apărut:

Clara Milici

Novelă

de I. Turghenev.

Traducere din limba rusă

de Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiu.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. 2. Fata Stolerului. 3. Ce n'a fost și nu va fi. 4. Pipéruș Pétu. 5. Păcală și tândală. 6. Jucării și jocuri de copii. 7. Teiu legănat. 8. Colăcăritul. 9. Fiica a nouă mame. 10. Povestea lui Ignat. 11. Sfântul Nicolae. 12. Îndărătnicul. 13. Blăstăm de mamă. 14. Bunica de Bojena Némcová. 15. Vlad și Catrin. 16. Din bătrâni. 17. Pe pământul Turcului. 18. Căldărușa cu trei picioare. 19. Cenușoaca. 20. Un pețitor îndărătnic. 21. Prietenul meu Vântură-Teară. 22. Scăpărătoarea. 23. Fata Craiului din cetini. 24. Strigoaica. 25. Draga mamei. 26. Taina unei vieți. 27. Vecinii. 28. Păcală în satul lui. 29. Sgârcoitul. 30. Lumea proștilor. 31. Nusciu-împărat. 32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. 33. Fulger. 34. Spice de aur. 35. Un idil în Roșeni. 36. Baba iadului. 37. Princesa fermecată. 38. Dina mărgărelelor. 39. Doi copii. 40. O partidă în patru. 41. Posacul bun de inimă. 42. Croitorul și cei trei feciori. 43. Mica Fadetă. 44. Rusalin păcurarul. 45. Roma învinsă. 46. Clara Milici.

A. TÖRÖK, fabrică de mașini agricole în Sibiu. recomandă P. T. agricultori pentru sezonul de primăvară plugurile sale schimbătoare cu barză de tuciu sau și de fer ciocănit, recunoscut ca cele mai bune și potrivite. Mai departe plug lateral, roțițe de plug, mașini de sămănat cucuruz și napi, mașini de săpat, grape de mușchi, mori pentru sfărmit cucuruzul etc., etc. Părți singuratic și reparaturi cu prețurile cele mai ieftine. Chiar și prelungă plătire în rate cu cele mai ieftine prețuri!

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1890.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between cities like Budapesta, Predeal, Arad, Teiuș, Sibiu, etc. Includes sub-tables for various line segments and specific train types (Tren scolarizat, Tren de porșcano).

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte. Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.